

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu a soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobkyně: **JUDr. K. T.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného č. j. 25270/14/5000-14305-708158 ze dne 26. září 2014, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 29 Af 85/2014 - 129 ze dne 13. března 2017,

takto:

I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] V projednávaném případu jde o daň z přidané hodnoty (dále též „DPH"), kterou Finanční úřad pro Jihomoravský kraj (dále též „finanční úřad") vyměřil žalobkyni za 3. čtvrtletí 2011, a to ve výši 439 192 Kč. Stalo se tak na základě postupu k odstranění pochybností, kterým finanční úřad zjistil rozdíl mezi vyměřenou a tvrzenou daní, přičemž jeho rozhodnutí potvrdil k odvolání žalobkyně žalovaný. Žalobkyni nedal za pravdu v jejích námitkách proti vydanému rozhodnutí ani Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud"), který její žalobu zamítl rozsudkem označeným v záhlaví.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[2] Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) dne 12. září 2017 blanketní kasační stížnost. Nejvyšší správní soud stěžovatelku vyzval usnesením ze dne 20. září 2017, č. j. 6 Afs 300/2017 - 22, aby kasační stížnost doplnila o potřebné náležitosti. Toto usnesení bylo stěžovatelce doručeno dne 25. září 2017, zákonná jednoměsíční lhůta k odstranění vad, resp. doplnění kasační stížnosti tak měla uplynout 25. října 2017. V podání ze dne 24. října 2017, doručeném Nejvyššímu správnímu soudu téhož dne, stěžovatelka jednak doplnila kasační stížnost o obsáhlou kasační námitku porušení práva na zákonného soudce a doplnila petit kasační stížnosti, krom toho požádala dle § 106 odst. 3 s. ř. s. o prodloužení lhůty k doplnění kasační stížnosti o další měsíc. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. října 2017, č. j. 6 Afs 300/2017 - 35 tuto žádost zamítl, neboť neshledal žádný vážný důvod, pro který by měl stěžovatelce vyhovět (v podrobnostech soud odkazuje na citované usnesení). Usnesení bylo stěžovatelce doručeno do datové schránky následujícího dne, tentýž den (tj. 26. října 2017) přesto stěžovatelka doplnila svou kasační stížnost o další námitky.

[3] Pokud jde o včas uplatněné kasační námitky, stěžovatelka především uvedla, že krajský soud ji přípisem ze dne 28. dubna 2014, č. j. 29 Af 85/2014 - 77 poučil o tom, že ve věci bude rozhodovat tříčlenný senát složený ze soudců oddělení 29 Af, tj. předsedkyně senátu JUDr. Zuzana Bystřická a soudci JUDr. Kateřina Mrázová a, Ph.D, JUDr. Eva Lukotková a Mgr. Petr Pospíšil. Ve skutečnosti byli však členy rozhodujícího senátu pouze dva z těchto soudců (JUDr. Zuzana Bystřická jako předsedkyně senátu a JUDr. Kateřina Mrázová) a třetím byl JUDr. Faisal Husseini, Ph.D, který v poučení vůbec uveden nebyl. Stěžovatelka si je sice vědoma toho, že obdobné její námitky proti obsazení téhož senátu krajského soudu již Nejvyšší správní soud řešil pod sp. zn. 4 Afs 251/2015, avšak nevzal podle ní v úvahu následující fakta. Za prvé, u krajského soudu přiděluje spisy jednotlivým senátům vedoucí kanceláře, což je podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2769/15 nepřípustné, neboť rozdělení či přerozdělení spisů nesmí rozvrh práce ponechat na soudním funkcionáři (k tomu stěžovatelka citovala poněkud nekonzistentně rozsudek zdejšího soudu ve věci sp. zn. As 216/2015, z něhož vyplývá, že soudci nemusí být v poučení o složení senátu uvedeni jmenovitě). Za druhé, podle rozvrhu práce měly být spisy s totožností účastníků řízení nebo věci přidělovány témuž senátu. Za třetí, podle § 42 odst. 4 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), nesmí být novým rozvrhem práce nebo změnou rozvrhu práce dotčeno dosavadní rozdělení věcí a – pokud je to možné – ani zařazení soudců a přísedících do jednotlivých soudních oddělení. Podle stěžovatelky z usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 955/17 v její věci vyplývá, že *„otázka přidělování věcí senátu 29 A zdejšího soudu ještě není z ústavněprávního hlediska vyřešena“*.

[4] Vedle této hlavní kasační námitky se stěžovatelka ohradila také proti tomu, že napadený rozsudek byl vydán již dne 13. března 2017, avšak doručen jí byl až dne 4. září 2017.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že *„krajský soud poučil účastníka řízení (a proto předpokládá, že i stěžovatelku) v poučení o složení senátu také o tom, že pravidla*

pro zastupování soudců, jakož i případné změny v obsazení soudu jsou uvedeny v rozvrhu práce Krajského soudu v Brně, který je dostupný též na www.justice.cz. Účastník řízení má za to, že stěžovatel, který má vysokoškolské právnické vzdělání a je advokátem, mohl být schopen sám sledovat případné změny ve složení senátu." Dále upozornil, že on sám obdržel vyhotovený rozsudek již dne 31. května 2017. Navrhl proto kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Nejvyšší správní soud se nicméně věcně zabýval jen těmi kasačními námitkami, které stěžovatelka uplatnila v zákonné jednoměsíční lhůtě (k tomu viz výše). Učinil tak zcela v souladu s vlastní ustálenou judikaturou (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. prosince 2004, č. j. 5 Afs 92/2004 - 63) i s názorem Ústavního soudu, který v nálezu sp. zn. I. ÚS 138/06 ze dne 10. 8. 2006 (N 152/42 SbNU 237) uvedl: *„Pokud je stěžovatel vyzván k doplnění kasační stížnosti postupem dle § 106 odst. 3 s. ř. s., může rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody jen ve lhůtě jednoho měsíce v tomto ustanovení zakotvené, pokud nebyla na včasnou žádost stěžovatele z vážných důvodů soudem prodloužena.*"

[7] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] Již ve výše zmíněném rozsudku ze dne 15. dubna 2016, č. j. 4 Afs 251/2015 - 74 se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatelky, že o její žalobě, stejně jako o všech jejích předchozích návrzích podaných ve správním soudnictví u Krajského soudu v Brně, rozhodoval tentýž senát. Nejvyšší správní soud tehdy provedl důkladnou analýzu rozdělování věcí na Krajském soudu v Brně v roce 2013, na jejímž základě dospěl k závěru, že uvedeným postupem nebyl porušen zákon, neboť věci byly rozdělovány v souladu s rozvrhem práce, který mimo jiné obsahoval ustanovení, podle něhož se věci s totožnými účastníky nebo totožným napadeným rozhodnutím přidělovaly stejnému senátu, a to až do počtu 30 spisů. Stěžovatelka se mýlí v tvrzení, že Nejvyšší správní soud zde pominul fakt, že spisy přiděluje vedoucí kanceláře, neboť Nejvyšší správní soud uvedl mimo jiné, že *„při rozdělování věcí měla vedoucí kanceláře respektovat stanovené poměry nápadu uvedené v jednotlivých soudních odděleních a další pravidla*". Takovýmto postupem tudíž nemohlo dojít k porušení práva na zákonného soudce, neboť rozvrh práce krajského soudu nesvěřuje vedoucí kanceláře žádnou diskreci (prostor pro uvážení) v tom směru, kterému senátu má který spis přidělit, nýbrž upravuje vyčerpávajícím způsobem pravidla tohoto rozdělování a vedoucí kanceláře je pouze naplňuje. Jinak řečeno, vedoucí kanceláře fakticky provádí rozdělení spisů, ale činí tak podle pravidel rozvrhu práce, nerozhoduje o něm samostatně podle své úvahy (což by bylo pochopitelně z ústavního hlediska nepřípustné). Jelikož v tomto ohledu zůstal systém rozdělování spisů na Krajském soudu v Brně nezměněn (jak je patrné z rozvrhů práce zveřejněných na odkazu http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?j=26&o=16&k=6663), jsou závěry citovaného rozsudku i nadále použitelné.

[9] Pokud jde o namítanou změnu ve složení senátu, z rozvrhu práce Krajského soudu v Brně pro rok 2016 ve znění pozdějších změn (dostupný na výše uvedeném internetovém odkazu), je zřejmé, že JUDr. Faisal Husseini, Ph.D. se stal novým členem soudního

oddělení 29 A na základě změny rozvrhu práce s účinností ke dni 1. dubna 2016. Změna složení senátu touto formou je přípustná, zejména v případě, kdy dochází k personální obměně soudu (např. v případě nástupu nového soudce), nevykazuje znaky záměrné manipulace a nenarušuje ani pravidlo o totožnosti senátu. Tím Nejvyšší správní soud odpovídá i na třetí bod stěžovatelčiny první námitky, neboť v případě personální obměny pochopitelně nelze složení stávajících senátů stoprocentně zachovat. Ostatně i proto Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. června 2016, č. j. 3 As 216/2015 - 16 dospěl k závěru, že jmenovité uvedení soudců, kteří budou ve věci rozhodovat, není nutnou náležitostí poučení účastníka; ten může aktuální složení senátu zjistit z rozvrhu práce. Nelze ostatně pominout, že stěžovatelka ani v kasační stížnosti ani v jejím doplnění neuvedla žádné konkrétní námitky svědčící o cílené manipulaci se složením senátu či o možné podjatosti JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D. Nelze tedy než uzavřít, že změna ve složení oddělení 29 A Krajského soudu v Brně proběhla v daném případě na základě platného rozvrhu práce a v souladu se zákonem o soudech a soudcích.

[10] Nad rámec stěžovatelčiných kasačních námitek se nicméně Nejvyšší správní soud *ex officio* [na základě § 109 odst. 4 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] zabýval obsazením senátu, který rozhodoval ve stěžovatelčině věci, též z pohledu předvídatelnosti jeho složení. Vyšel přitom z výše citovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2769/15 ze dne 15. června 2016 (na nějž stěžovatelka odkazovala, avšak v jiném kontextu), podle něhož by měl rozvrh práce obsahovat předem stanovené jednoznačné pravidlo, na jehož základě se ze soudců určitého soudního oddělení utvoří senát rozhodující konkrétní věc. Takové jednoznačné pravidlo je – zejména u početnějších soudních oddělení – prevencí proti tomu, aby se senáty nevytvářely *ad hoc* podle názorového profilu jednotlivých soudců s cílem rozhodnout určitou kauzu určitým způsobem, resp. prevencí proti vzniku takového podezření ze strany účastníků řízení.

[11] V tomto ohledu Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozvrh práce Krajského soudu v Brně v době, kdy tento soud rozhodoval stěžovatelčin případ, Ústavním soudem vyžadovaný standard nesplňoval, neboť výslovné pravidlo pro určení složení senátu u vícečlenných soudních oddělení v něm chybělo. Přesto se nakonec po zralé úvaze Nejvyšší správní soud rozhodl nepřistoupit ke zrušení napadeného rozsudku, neboť skutkové okolnosti jsou v daném případě co do intenzity nepředvídatelnosti složení senátu výrazně odlišné od těch, které hodnotil Ústavní soud ve výše citovaném nálezu. Soudní oddělení 29 A je totiž pouze čtyřčlenné (oproti sedmičlennému oddělení Krajského soudu v Ostravě, který se stal předmětem kritiky Ústavního soudu), přičemž jedna z jeho členek (JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., srov. rozvrh práce na rok 2017 ve znění změny č. 3 na výše uvedeném internetovém odkazu) je zároveň i samosoudkyní a lze tudíž předpokládat, že senátní věci se jí nepřidělují. Kromě toho je zřejmé, že změna obsazení senátu v daném případě spočívala v přistoupení jediného, nadto ještě nově přiděleného soudce JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D, který nadto byl standardně zastupujícím soudcem v daném senátu, přičemž předsedkyně senátu a další věc referující soudkyně byly stejné (zatímco ve zmíněném ostravském případě došlo i ke změně v předsednictví senátu a v osobě referujícího soudce); nevzniká proto žádné podezření ze záměrné manipulace se složením senátu za účelem ovlivnění jeho rozhodnutí.

[12] Pokud pak jde o námitku, že krajský soud vyhotovil rozsudek v dané věci s delším časovým odstupem než jeden měsíc, jak požaduje § 54 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), nutno říci, že daná lhůta je lhůtou pořádkovou. Nadto ve spise je založena žádost předsedkyně senátu předsedovi soudu, aby lhůtu pro vyhotovení rozsudku z důvodu dovolené a vyššího spisového zatížení referující soudkyně prodloužil v souladu s § 54 odst. 3 věta druhá s. ř. s. o jeden měsíc, což předseda soudu dne 23. března 2017 učinil. Pak sice, nutno přiznat, došlo ke značné prodlevě s doručováním vyhotoveného rozhodnutí stěžovatelce (vyhotoveno bylo podle spisu 10. května 2017, doručeno žalovanému do datové schránky 31. května 2017 a stěžovatelce poštou až 4. září 2017), nicméně stěžovatelka ani neuvádí, jak se mělo namítané procesní pochybení podepsat na jejích subjektivních právech.

[13] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že kasační stížnost zčásti neshledal důvodnou, zčásti vyhodnotil kasační námitky jako nepřípustné, neboť byly uplatněny po lhůtě stanovené zákonem pro doplnění kasační stížnosti. Z výše popsaných důvodů kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. zamítl.

IV. Náklady řízení

[14] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. března 2018

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu